

Становище

от доц. Валентин Савчев,

щатен преподавател от департамент „Изящни изкуства” към НБУ

По конкурс за заемане на академична длъжност доцент по шифър
8.02 Изобразително изкуство – „Интериорен дизайн”

Монографията на д-р Ралица Стефанова „Унгарски следи в развитието на модерния дизайн” продължава представянето и развитието на идеи и теми от нейната докторска дисертация „Унгарския авангард в периода 1915-1925 г. и ролята на списание „Ма” (Днес).

В контекста на водещите художествени тенденции от годините на XX век, (особено периода между 20-те и 50-те г.) в трудът се разглежда развитието на унгарския авангард и неговите най-значителни представители, които оказват влияние върху европейското и американското изкуство и дизайн от епохата. Като отчита важността на този период, свързан с раждането и доминацията на модернизма в архитектурата и дизайна, време важно не само защото поставя основите на образованието по дизайн, но и неговото влияние върху принципите на проектиране и у нас, авторката си поставя за цел „да проучи този огромен по значимост и събития период в неговата цялост и изчерпателност”. Самата изходна позиция на поставените проблеми за проучване и разсъждения, говорят за смелите творчески амбиции на авторката, защото интересът към значимите унгарски творци от първата половина на XX век не е случаен, а е обусловен от важната роля,

която те играят във формирането на изкуството и дизайна не само в Европа, но и в САЩ.

Развитието на структурата на монографията проследява в исторически план зараждането на унгарския модернизъм. В контекста на световните художествени явления от изследвания период, авторът отделя внимание на раждането и развитието на кръга „Ма” (Днес), с прилежащото към него списание, което просъществува в продължение на десет години. Интересът е провокиран от факта, че този кръг от идейно заредени хора създават нещо, което променя радикално историята на унгарското изкуство, защото желаят да обхванат цялата културна сфера – литературна, музикална, визуална, архитектурна, скулптурна и т.н. и този факт не е случаен, защото целите на списанието „Ма” имат морално и художествено съдържание и като развиват принципите на експресионизма, футуризма и кубизма, те успяват да синтезират визуален език, свързан с тези идеи.

Постепенно в монографията се проследява по-нататъшното ново развитие на унгарския авангард в следвоенния период, свързан с променените мисловни хоризонти и във връзка с емиграцията. Авторът не подминава и въпроса с основаването на първата школа за модерен дизайн Баухаус, който бележи началото на модернизма и е в основата на образователни практики, който влияе и върху развитието на унгарското изкуство като разглежда дейността на Ласло Мохоли-Над, творец, който има сериозен дял в развитието и на американския дизайн. Разгледан е и въпросът с унгарското участие в развитието на изкуството на оптичните илюзии от 60-те години на XX век и по-специално на „бащата” на оп арта Виктор Вазарели.

Д-р Ралица Стефанова заема академична длъжност „главен асистент“ (2011 г.) по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Интериорен дизайн) в департамент „Дизайн“, НБУ. Тя е дългогодишен програмен консултант с активно участие в изготвяне на документацията свързана с учебния процес, с всеотдайна работа със студентите, с активно участие в кандидатстудентските кампании на университета.

Д-р Ралица Стефанова има богата научноизследователска и творческа дейност. Тя развива и активна творческа дейност: участия в изложби в страната и чужбина.

Като се има предвид разнообразните творчески дейности на д-р Ралица Стефанова, задълбочената ѝ и разнообразна теоретична и научноизследователска работа, както и всеотдайността ѝ в работата със студентите и дългогодишната ангажираност с административната работа в НБУ, изразявам своето положително становище и препоръчвам на уважаемия научен съвет, да бъде присъдена на гл. ас. д-р Ралица Крумова Стефанова академичната длъжност „доцент“ по „Интериорен дизайн“ в департамент „Дизайн“ на НБУ.

08.05. 2017 г.

доц. Валентин Савчев